

Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin tiedotuslehti

4/2011

Henrik Perret

1.9.2011

”Kuriton porukka”

Sain hiljattain erikoisen viestin. Se lähetettiin monille ystäville, ja lähetän sen nyt sinullekin.

”Jaakob oli huijari, Pietari oli äkkikipainen, Daavidilla oli suhde, Nooa juopui, Joonas pakeni Jumalaa, Paavali oli murhaaja, Gideon oli epävarma, Miriam oli juoruilija, Martta oli huolehtija, Tuomas oli epäilijä, Saara oli kärsimätön, Elia oli ailahteleva, Mooses änkytti, Sakkeus oli lyhyt, Abraham oli vanha ja Lasarus kuoli... Jumala ei kutsu päteviä, vaan Hän pätevoittää KUTSUTUT.”

Kun tutustuu Raamatun henkilöihin, Jumalan valtakunnan työntekijöihin ja todistajiin, jää kysymään, miten Jumalan valtakunta on yleensäkin edennyt maailmassa.

Aika erikoinen porukka! Kieltämättä.

Ensimmäisellä esimiehelläni Per Walendorffilla oli tapana leikkisästi – ja joskus vakavastikin – puhua meistä papeista ”kurittomana porukkana”. Hän tarkoitti sitä, että papit liian usein ”sooloilevat” eivätkä pysy kirjoitetussa sanassa. Ennen kaikkea hän tarkoitti Jumalan Pyhää Sanaa, mutta joskus hän huomautti jonkun papin omista ratkaisuksista, kun tämä tietoisesti tai tahattomasti poikkesi esimerkiksi kirkkokäsikirjasta.

Hän ei sen sijaan tarkoittanut niitä, jotka haluavat pysyä Raamatun pyhässä sanassa, päinvastoin. Sitä hän odotti niin itseltään kuin kaikilta muiltakin papeilta.

Kuriton porukka! Ystäväni Perin sanat ovat jääneet mieleeni.

Kun miettii vähän laajemmin Jumalan valtakunnan työntekijöitä ja oikeastaan kaikkia kristittyjä, joille Jumala on antanut maailman suurimman ja ihanimman tehtävän ”menkää ja tehkää”, joutuu kyllä ihmettelemään, miten Jumala on uskaltanut antaa toimeksiannon syntisille ihmisille.

Tänäkin päivänä luetaan lehdestä kurittomasta porukasta. Joku lankeaa yhteen syntiin, toinen toiseen. Edelleen on niin kuin Raamatun aikana, että Jumalan valtakunta etenee heikkojen ihmisten kautta. Kaikessa kurjuudessaan tuo Raamatun joukko, heikot ihmiset, rohkaisee.

Jumalan valtakunnan työssä on aina kyse siitä, että Kristus kutsuu meidät lähtemään hänen mukaansa eli seuraamaan häntä. ”Seuratkaa minua, niin minä teen teistä ihmisten kalastajia”. (Mark. 1:17). Tähän kutsuun vastasi Pietarikin.

Luukas kertoo Jeesuksen opetustilan-

teesta: *Lopetettuaan puheensa Jeesus sanoi Pietarille: ”Souda vene syvään veteen, laskekaa sinne verkkonne.”* (Luuk. 5:4).

Tähän Simon vastasi: ”Opettaja, me olemme jo tehneet työtä koko yön emmekä ole saaneet mitään. Mutta lasken vielä verkot, kun sinä niin käsket.” (tarkemmin: sinun sanastasi minä lasken verkot).

Ehkä moni oli valmis ajattelemaan: Jeesus, olet kyllä hyvä saarnaaja, mutta et ole ammattikalastaja! Syvään veteen!?, kun verkot oli tarkoitettu matalaan veteen. Mutta ”kun sinä sanot, sinun käskystäsi” minä lasken verkot.

Ja kalaa tuli. Veneet olivat upota.

Tämän nähdessään Simon Pietari lankeasi Jeesuksen jalkoihin ja sanoi: ”Mene pois minun luotani, Herra! Minä olen syntinen mies.”

”Minä olen syntinen ihminen.” Niin ihmeellistä kuin se onkin, tästä synnintunnustuksesta tuli Pietarin pääsyvaatimus, ja se hyväksyttiin. Tämä ei tarkoita, että Kristus hyväksyy synnin vaan että Hän kuulee synnintunnustuksen ja antaa synnit anteeksi.

Jeesus sanoi: *”Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja.”* (Luuk. 5:11).

Tänäkin päivänä Kristus kutsuu heikkoja ja epätäydellisiä ihmisiä valtakuntaansa. Muita ei ole. Mutta Kristuksen seurassa tapahtuu. Heikkojen ihmisten todistus voi koitua siunaukseksi ja pelastukseksi.

Tämä on myös STI:n ohjelmajulistus. *”Soutakaa vene syvään veteen ja laskekaa sinne verkkonne.”* Luota Jumalan Sanaan!

STI kouluttaa nuoria ihmisiä Jumalan valtakunnan työhön. Meillä on paljon lahjakkaita, hyviä nuoria ihmisiä, naisia ja miehiä. Heistä tulee hyviä työntekijöitä,

jos he oppivat luottamaan Raamattuun.

Pietari sai toisenkin opetuksen. Hän oppi tuntemaan itsensä, ja hän tiesi, että hän on syntinen ihminen, joka tarvitsee Kristuksen armoa. Tätäkin haluamme pitää päivittäin esillä.

Viestini Raamatun ”porukasta” on tarkoitettu rohkaisuksi. Emme puolusta syntiä, vaan tahdomme rohkaista sinua ja meitä kaikkia toteamalla, että Kristus kutsuu vajavaisia ihmisiä evankeliumin eteenpäin viemiseksi. Ole armollinen, kun kohtaat muissa kristityissä heikkuuksia. Älä puolusta syntiä, äläkä luovuta, kun itsellesi käy huonosti, vaan kiirehdi Jeesuksen luo!

”Sillä me emme julista itseämme, vaan Kristusta Jeesusta, että hän on Herra ja me teidän palvelijanne Jeesuksen tähden.” (2. Kor. 4:5).

Kivi Gennesaretinjärven rannalla paikalla, jolla Jeesuksen kerrotaan perimätiedon mukaan kysyneen Pietarilta kolme kertaa, rakastaako tämä Jeesusta. Kuva Aija Aurén

Kiista Uuden testamentin sanomasta

Timo Eskola

Uuden testamentin teologioiden kirjoittaminen on kokenut uuden nousun. Takavuosien pitkän hiljaisuuden jälkeen nyt on kirjoitettu lukuisia laajoja teoksia. Kahden viimeisen vuosikymmenen aikana on julkaistu kolmisenkymmentä Uuden testamentin teologian kokonaisesitystä. Niiden kesken on muhina melkoinen periaattellinen kiista.

Ensimmäinen suuri kysymys kuuluu: Voiko Uuden testamentin sisällöstä kirjoittaa yhtenäistä kirjaa lainkaan? Viime aikojen laajat, yli tuhat-sivuiset opukset osoittavat, että monien mielestä voi. Tätä näkökulmaa vastustaa liberaalimpi laita, jonka mukaan alkuseurakunnan maailmassa oli vain suuri sekaannus. Näkemysten hajanaisuudesta ei voi kirjoittaa yhtenäistä kokonaisuutta. Ristiriita lähestymistapojen välillä on huomattava.

Miksi teoksia siis kirjoitetaan? Ensinnäkin kenttää pitkään hallinnut Bultmann on mennyt pois muodista. Tutkijat uskaltaavat nyt kirjoittaa muutakin kuin toisintoja hänen eksistentiaalisuutensa. Keskustelu aiheesta koskevasta menetelmästä on laajentunut entisestään, ja uusia tarkastelun näkökulmia on esitelty tavan takaa. Toiseksi Jeesus-tutkimus on noussut aivan uudelle tasolle. Historiallis-kriittinen tutkimus menetti aikanaan Jeesuksen lähes kokonaan. 1990-luvulta lähtien tutkijat ovat kuitenkin hakeneet uusia tapoja tarkastella historiassa eläneen Jeesuksen opetusta.

Näkemykset muuttuvat

Niin oudolta kuin se kuulostaakin, elämme uutta aikaa. Käsitys Jeesuksen ajan juutalaisuudesta on muuttunut. Käsitys historian Jeesuksen opetuksesta on muuttunut. Käsitys Jeesuksen ja apostolien opetuksen välisestä suhteesta on muuttunut. Ja Paavalin teologiaan on esitetty monta uutta perspektiiviä. Niinpä myös Uuden testamentin teologia on uusien näköjen edessä.

Suomalainen keskustelu on tässäkin aiheessa avainasemassa. Sitä on vilkastuttanut professori Heikki Räisänen kirja *The Rise of Christian Beliefs: The Thought World of Early Christians* (2010). Aiemmin hahmottelemansa uskonnonhistoriallisen teorian mukaisesti hän tarkastelee Uuden testamentin sisältöä temaattisesti pyrkien kuvaamaan, minkälaisen kirjon sisällä eri tekstit edustavat näkemyksiä. Kirja julkaistaan tänä syksynä otsikolla *Mitä varhaiset kristityt uskoivat*.

Yhtenäisyyttä vai hajanaisuutta

Kuten alaa seuranneet tietävät, Räisänen ei enää halua kirjoittaa Uuden testamentin teologiaa. Raamattu on hänen mu-

kaansa liian sekava ja ristiriitainen, jotta sen perusteella voisi hahmotella mitään yhtenäistä sanomaa. Sen sijaan hän on jo parin vuosikymmenen ajan esittänyt, että aiheesta pitäisi kirjoittaa uskonnonhistoriallinen hajanaisuuden kuvaus.

Uusi teos palvelee juuri tätä päämäärää. Räisänen on vielä otsikoinut alaluvut dogmaattisten aiheiden mukaan: eskatologia, synty, pelastus jne. Luvuissa hän kuitenkin keskittyy kaivamaan esiin olettamiaan ristiriitoja ja jännitteitä.

Räisänen teoria seuraa erästä sosiologian suuntausta. Hän puhuu uskonnosta symbolimaailmana. Koska mitään jumallista ilmoitusta ei voi olla, uskonto on osa kulttuuria. Niinpä Uuden testamentin maailman tarkkailu merkitsee erilaisten uudelleentulkintojen esille nostamista. Näiden kesken ei Räisänen mukaan voi olla suurta yhtenäisyyttä, koska ryhmät olivat keskenään riitaisia ja vastustivat toistensa ajatuksia.

Teoksen lähestymistapa on tosin melko poleeminen. Räisänen ei seuraa täysin metodologiaa vaan keskittyy tulkintojen sijaan Jeesuksen virheisiin ja apostolien vääristelyihin. Suurin ongelma hänen mukaansa on siinä, että Jeesus ei tullut takaisin. Tästä kumpuaa sitten erilaisia selitelyjä, mitä kristinuskon pitäisi erilaisten apostolien mukaan olla.

Narratiivisen teologian nousu

Narratiivinen teologia haastaa puolestaan tuon uskonnonhistoriallisen selityksen. Uuden testamentin kertomukseen ja sisältöön sen omilla ehdoilla paneutuva tutkimus löytää eri kirjoittajien sanomasta huomattavaa yhtenäisyyttä. Uudessa testamentissa esiintyy monia yhtenäisiä teemoja, kuten ajatus Israelin hengellisestä pakkosiirtolaisuudesta, Daavidin pojan tuomasta pelastuksesta ja seurakunnas-

ta Jumalan viimeisenä temppelinä. Näitä piirteitä ei voi selittää pois itse teksteistä.

Uutta näkökulmaa ovat tuoneet laajoissa teoksissaan esille esimerkiksi N.T. Wright, Ben Witherington III, Frank Thielman ja Thomas Schreiner. Sama suuntaus tulee vähitellen esille myös suomalaisessa teologiassa. Tässä mielessä keskustelu on täällä vasta alkuvaiheissaan.

Kun teologian tarkastelua kutsutaan narratologiseksi, kyse on hieman uudesta painotuksesta. Kyse ei suinkaan ole pelkästä kuvailevasta tarkastelusta, vaikka kertomusluonteen korostamisesta voisi ehkä niinkin päätellä. Sen sijaan tavoitteena on hahmotella niitä toisaalta ilmeisiä ja toisaalta implisiittisiä kertomuksia eli narratiiveja, joiden perusteella Uudessa testamentissa esitetään vaikkapa soteriologiaa tai kristologiaa väittämiä.

Narratiivinen analyysi keskittyy tekstiin. Sen ensimmäisenä tarkoituksena on jäsentää tekstien sisältämää teologiaa. Tarkastelun implisiittisenä väitteenä on, että teksti joka tapauksessa sisältää analyysin esille nostaman teologisen tematiikan. Kaikki ei purkaudu hajanaisuuteen. Analyysin avulla voidaan siten hahmotella teologiaa asiasisältöinä.

Edellä kuvatut lähestymistavat ja näkemykset ovat varsin kaukana toisistaan. Uuden testamentin teologian osalta on näin ollen odotettavissa vilkas syksy. Periaatteellinen kiista Uuden testamentin sanomasta on väistämätön.

Syksyn keskustelu raamattu-teologiasta on alussa myös siinä mielessä, että Timo Eskolan kirja *Uuden testamentin narratiivinen teologia* julkaistaan STI:n avajaisissa syyskuun puolessavälissä.

Hän uskoi meille sovituksen sanan

Timo Junkkaala

Raamattuopiston toiminnanjohtaja, STI:n hallituksen puheenjohtaja

Lyhennelmä puheesta Hengellisillä syventymispäivillä 27.8.2011

Apostoli Paavali kirjoittaa 2. korinttilaiskirjeen viidennessä luvussa: ”Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan.” (2. Kor. 5:19)

Paavali siis väitti, että itse Jumala, taivaan ja maan Luoja, oli tullut Kristuksessa tähän maailmaan ja sovittanut kaikki ihmisten tekemät rikkomukset.

Sovituksen sana on tavoittanut meidätkin. Se on tuonut tänne Pohjolan raukoille rajoillekin käsittämättömän suuren siunauksen ja jättänyt merkkinsä lippuumme. Olemmeko nyt astumassa tielle, jolla sana ristiinnaulitusta vähitellen poistuu ja vie poistuessaan kaiken hyvän mukanaan?

Kristinusko vaarassa kadota

On ainakin kolme tapaa hukata kristinuskon sanoma.

Ensimmäinen ja selvimminkin nähtävä on vaikeneminen, unohtaminen. Kirkon viimeaikaisten raporttien hälyttävien piirre ei ehkä ole kirkosta eroamisaltoa. Seurauksiltaan ehkä kaikkein vakavin on viesti, jonka mukaan kristillinen sanoma on kaatoamassa kodeista. Jos iltarukous menetetään, sitä menetystä ei korvata millään. Mikään evankelioimiskampanja ei korvaa kodeissa annettua kristillistä kasvatusta. Itä-Euroopasta näemme, millaisen kulottuneen ja aution maan kommunistinen ateismi jälkeensä jätti. Meitä uhkaa nyt sama materialismin myrkyttämässä maailmassa.

En tiedä, onko avoin ateistinen hyökkäys

pahinta. Sitähän olemme saaneet osaksemme viime vuosina aiempaa enemmän. Se on tullut kirjoina, vetoamuksena erota kirkosta ja pyrkimyksenä tukahduttaa kaikki kristillinen kasvatus. Kun katsoo 1900-lukua, luulisi ettei ateismi houkuttelisi, mutta niin se vain vetää joitakin puoleensa.

Ehkä vaarallisinta on tuo välinpitämättömyys, hengellinen laiskuus, laiminlyönnit. Olav Valen-Sendstad sanoo, että Jumalan vastustaminen näkyy harvoin nyrkin puimisenä kohti taivasta. Useimmiten se on sitä, että laiminlyödään Jumalan sana.

Toinen tapa hukata sovituksen sana on salakavalampi. Se pukeutuu ihan oikeaan puheeseen. Sovituksen sana, kristillisen uskon ydin, hukataan, jos puhutaan Jeesuksesta vain esikuvana. Tämä tapa on valtaamassa sijaa kirkossamme. Jeesus saa olla solidaarisuuden, suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon lähettiläs. Mutta sovituksen sana saa väistyä.

Toki Jeesus on esikuva. ”Olkoon teillä sellainen mieli, joka Jeesuksella Kristuksella oli”, kirjoittaa apostoli Paavali. (Fil. 2:5) ”Minä annoin teille esimerkin, jotta tekisitte saman minä tein teille”, sanoi Jeesus itsekin (Joh. 13:15).

Maailma olisi todella toisella mallilla, jos täällä ei vain puhuttaisi Jeesuksesta esikuvana vaan elettäisiin hänen tavallaan. Mutta jos Jeesus on vain esikuva, silloin meillä ei ole pelastusta. On kyse sellaisesta puoliotuudesta, joka muuttuu valheeksi.

Eräessä mielessä samasta asiasta on kysymys siinä, miten kirkko reagoi Nor-

jan hirvittävään tragediaan. Kristityt ovat Norjassa kyselleet, eikö papeilla ja kirkon johtajilla ole mitään muuta sanottavaa kuin psykologeilla ja poliitikoilla. *Fast Grunn* -lehden päätoimittaja Egil Sjaastad sanoo, että vaikka on hyvä, että kirkko on muiden mukana korostanut toinen toisensa tukemista, kärsivien lähellä olemista ja kaikkien raja-aitojen kaatamista ihmisten välillä, tulisi kirkon sanoa myös, että tällaisissa kriiseissä meitä kutsutaan etsimään Jumalaa. Kirkko ei ole vain hiljentyneen ja mietiskelyn paikka. Se on paikka, jossa etsitään Jumalaa, kuunnellaan hänen sanaansa, rukoillaan häntä ja tehdään parannus omista synneistä.

Synnit voi saada anteeksi. Tämä sovituksen sana on kirkon oma sanoma. Jos kirkko ei sitä julista, se pettää Herransa ja on vaarassa olla toisten herrojen palveluksessa, vaikka se puhuisi kuinka paljon tahansa erilaisuuden hyväksymisestä ja suvaitsevaisuudesta.

Kolmas tapa hukata sovituksen sana on ikään kuin vastakkainen edelliselle. Se tapahtuu niin, että yritetään säilyttää sovituksen sana, mutta sivuutetaan Raamatusta kaikki muu. Otetaan vain Jumalan armo ja jätetään syrjään muu Raamatun sana joko aikaansa sidottuna tai muuten turhana. Erityisesti kaikki etiikkaa koskeva pyritään näin irrottamaan Raamatusta, ja samoin saatetaan menetellä koko Vanhan testamentin suhteen.

Kristillisen kirkon tuntomerkki on kuitenkin aina ollut se, että se on pitäytynyt koko Raamattuun. Luonnollisesti Vanhaa testamenttia on tulkittu niin kuin Jeesus ja apostolit opettivat sitä tulkitsemaan. Se, että monet kohdat viittaavat Kristukseen ja täytyvät hänessä, ei merkitse, etteikö tulisi pitäytyä myös Vanhaan testamenttiin, vaikkemme enää esimerkiksi toimita vanhan liiton uhreja.

Kuva: Erkki Jokinen

Jos yritämme kuoria Raamatusta vain armon, menetämme todellisuudessa senkin. Sellainen armo ei merkitse mitään.

Jos kirkko alkaa hyväksyä sellaista, mitä Jumala sanassaan ei hyväksy, sillä on traagisia seurauksia sekä kirkolle itselleen että ihmisille. Kirkolla ei ole muuta valtaa kuin Jumalan sanan välittämisen valta. Jos se sen tehtävän luovuttaa, se menettää kaiken. Jos ihmisille ei julisteta Jumalan lakia sellaisena kuin se on, heiltä viedään myös evankeliumi ja parannuksen ja anteeksi-antamisen mahdollisuus.

Kaksi raamatuntulkintatapaa

Kirkossa on viime aikoina entistä selvemmin erottunut kaksi erilaista tapaa tulkita Raamattua. Yhtäältä ajatellaan, että sana Jeesuksesta on tärkeä, mutta muussa, kuten etiikassa Raamattua ei siis voisi eikä tulisi noudattaa.

Sanotaan, että koska yhteiskunnallinen tilanne on muuttunut, sen pitää vaikuttaa myös kirkon opetukseen. Tämän näkemyksen mukaan ei voida enää pitää kiinni niistä Raamatun opetuksista, jot-

ka ovat vastoin enemmistön mielipidettä. Raamattua tulee siis tulkita kulloisenkin tieteellisen ja muun kehityksen valossa.

Toiset taas katsovat, että yhteiskunnallista tilannetta ja vallitsevia näkemyksiä tulee arvioida Raamatun valossa. Raamatun sanassa on ikuinen totuus, Jumalan ilmoitus, joka ei muutu aikojen vaihdella ja josta tulee siksi pitää kiinni, vaikka ihmisten mielipiteet olisivat sitä vastaan.

Kun näiden näkemysten välillä joutuu ratkaisemaan, on hyvä kuunnella Vapah-tajan ja apostolien ääntä.

Lähetyskäsityksessä Jeesus sanoi: ”Opetakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattamaan.” On turvallisinta pitää kiinni Jumalan sanasta, vaikka ajan henki puhaltaisi myrskynä vastaan. Parempi Jumalan sanan kanssa vähemmistössä kuin ilman sitä enemmistössä.

Joskus Raamatun karsimisessa vedotaan Lutherin tunnettuun sanaan, että tärkeintä on se, mikä ajaa Kristusta. Silloin unohdetaan uskonpuhdistajan jatkaneen, että Raamatussa kaikki ajaa Kristusta.

Haasteet kristinuskon säilyttämiseksi

Jos on kolme tapaa hukata sovituksen sana, on myös kolme haastetta sen säilyttämiseen. Ensimmäinenkin sitä tulee lukea ja opiskella. Ensi vuosi on kirkon pyhä-nimisissä teemavuosissa kolmas, ja yksi ensi vuoden erityinen teema on Pyhä Raamattu. Nyt olisi oikea aika ottaa tavoitteeksi lukea Raamattu läpi ensi vuonna.

Toiseksi sovituksen sana on syytä uskoa. Paavali vetoaa: Suostukaa sovintoon Jumalan kanssa. Kyse ei ole vain Raamatussa olevasta mielenkiintoisesta ”sovituksen sanasta”. Kyse on sen omistamisesta itselle. Suostuminen siihen tarkoittaa uskomista omalle kohdalle.

Vanhat uskon isät sanoivat, että kristillinen usko on kolmen asian summa. Se on tietoa Jumalasta ja hänen sanastaan. Toiseksi se on suostumista Jumalan sanan totuuteen. Ja kolmanneksi se on turvautumista Jumalan lupauksiin.

Silloin on ennen muuta kysymys syntien anteeksiantamuksesta. Sovituksen sana on syytä lukea ja kuunnella. Sen saa omistaa omaan sydämeen.

Kolmanneksi sitä tulee välittää toisille. Meille on uskottu sovituksen sana. Vieläkö se sana saa siirtyä seuraavalle sukupolvelle? Jeesus uskoi meillekin sovituksen sanan. Se on yhä monien mielestä täyttä hulluutta. Kirkossakin on niitä, jotka vaihtavat sen johonkin modernimpaan.

Sovituksen sanassa on yhä sama voima kuin silloin, kun Paavali valloitti sillä maailmaa. Kaikissa muissa sanomissa jää jäljelle ahdistus ja vaatimus. Tässä ainoassa on omantunnon ja sydämen rauha. Kaikki muut sanomat raukeavat kuoleman edessä. Tässä ainoassa on kuolemaankin suurempi voima ja taivaan avaimet.

Tämän sanoman kanssa tulevaisuus näyttää aina valoisalta. Siihen turvaavalla on aina parhaat päivät edessäpäin. Missään muussa sanomassa ei ole vapautusta synnistä, kuolemasta ja kadotuksesta. Kaikki on sovitettu. Sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi.

Hän uskoi meille sovituksen sanan myös välitettäväksi eteenpäin. Pidetään huoli, että se välittyy myös seuraavalle sukupolvelle. Meillä kullakin on oma kutsukumme ja paikkamme elämässä. Mutta kaikille meille kuuluu sama sovituksen sana. Uskottavaksi omaan sydämeen ja välitettäväksi eteenpäin.

Siksi sanomme Paavalin kanssa: Suostukaa sovintoon Jumalan kanssa. (Koko äänitetyn puheen voi tilata Perus-sanomalta, hinta 6 €: puh. 09 5123 9120.)

Eteenpäin lähtöruutuun...

Kun **Suomen teologinen instituutti** perustettiin runsaat 20 vuotta sitten, sen syntymiseen johtaneet juuret olivat raamattukysymyksessä, tarkemmin sanottuna teologisen tiedekunnan raamattuope-tuksessa.

STI ei halua koskaan kieltää kaikkea sitä osaamista, mitä teologisissa tiedekunnissa halutaan antaa nuorille tuleville teologeille. On kuitenkin todettava,

Syksyn merkittäviä kirjauutuuksia

Voimmeko luottaa Raamattuun?

Syyskuussa ilmestyy kaksi kirjaa, jotka ovat tavallaan kahden teologin elämäntyö. Professori Heikki Räisänen kirja *The Rise of Christian Beliefs* ilmestyy syyskuussa suomeksi nimellä *Mitä varhaiset kristityt uskoivat*. Dosentti, teol. tri ja fil. tri Timo Eskolan uusi kirja *Uuden testamentin narratiivinen teologia* on juuri ilmestynyt.

Nuo kaksi kirjaa kertovat vaihtoehdoista. Kysymys ei ole tieteellisen ja ”sokean uskon” vaihtoehdoista vaan tietoisista valinnoista!

STI haluaa olla rakentamassa luottamusta Raamattuun. Syksyllä käsitellään niitä kysymyksiä, joista professori Räisänen kirjoittaa. Tutkijamme Timo Eskola on kirjoittanut aiheesta sivuilla 4–5 tässä samassa numerossa.

Tämän tärkeän tehtävän mahdollistamiseksi vetoan nyt kaikkiin STI:n ystäviin! Ilman teidän tukeanne emme pysty tätä tehtävää hoitamaan.

STI:n talous on tällä hetkellä aika kriittisessä vaiheessa. Varoja on toistaiseksi tullut jonkin verran vähemmän kuin viime vuonna. Kustannukset ovat nousseet. Rukoilethan, että Jumala antaisi kaiken, mitä tarvitsemme.

Kiitän jokaista STI:n ystävää saadusta tuesta! Jumala Teitä kaikkia siunatkoon!

Henrik Perret

Kuva: Henrik Perret

että on olemassa kaksi suurta pääväylää. Opimmeko kysymään: Onko Jumala todella sanonut? Vai opimmeko luottamaan Raamattuun, Jumalan ilmoitukseen? Onko esimerkiksi Uusi testamentti ristiriitojen ja valtataistelujen dokumentti, joka ei aina selkeästi paljasta, että joskus ”väärä kanta” voitti? Vai onko Uusi testamentti kertomus siitä, kuinka Kristus vie asiansa päätökseen?

Ville Kettunen: ”Ghettoutuminen kielletty”

Essi Tuomala

Ville Kettusella, 20, on yhteyksiä useampaan herätysliikkeeseen. Hän mieltää itsensä kuitenkin ennen kaikkea herätystä korostavaksi luterilaiseksi.

Minulle on tärkeää, että herätysliikkeet ovat nimenomaan luterilaisia, toista vuotta teologiaa opiskeleva Ville Kettunen sanoo painokkaasti.

– Taustani on esikoislestadiolainen, mutta olen myöhemmin löytänyt Suomen Raamattuopiston (SRO) ja Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen (SLEY) toiminnan. Säännöllinen jumalanpalveluselämä on uskonelämäni keskus. Jumalanpalveluksessa kuulen Jumalan sanaa, saan synninpäästön, ehtoollisen, siunauksen ja muuta, mitä luterilainen liturgia pitää sisällään. Se pitää hengellistä elämäni yllä.

Ville Kettusta haastatellessa huomaa olevansa tekemisissä nuoren miehen kanssa, joka on aivan tosissaan. Ja erittäin innostunut teologiasta.

– Kirkkopolitiikka ja uudempi kirkkohistoria ovat mielestäni kiinnostavimpia. Viime aikoina olen pyöritellyt mielessäni tätä Luther-säätiön vihkimysjupakkaa, kun ortodoksikirkko antaisi tilat vihkimykseen, mutta evankelisluterilainen kirkko antaisi ne ennemmin muslimeille, Ville päivittelee.

Oma pappisvihkimys ei ole vielä vuo-

siin ajankohtainen. Kutsumustaan paimenen työhön Ville ei kuitenkaan peittele.

– Lähdin opiskelemaan teologiaa, koska minulla heräsi jo lukioikäisenä kutsumus pastorin työhön. Nyt tilanne Suomen ev.lut. kirkossa on tosin sellainen, etten voisi toimia siellä pappina. Lähetyskenttä on yksi vaihtoehto, ja siksi myös missiologia pääaineena kiinnostaisi, Ville toteaa.

Tilaa keskustelulle

Kuluneena kesänä Ville työskenteli Rinnekodissa kehitysvammaisten hoitoapulaisena.

– Käytännössä tein samaa työtä kuin hoitajat, vaikkakaan en saanut annostella lääkkeitä. Työ oli mielekästä, tosin myös henkisesti ja fyysisesti rankkaa, ja välillä jouduin tekemään myös likaisia hommia, Ville kuvailee.

Vaikka kesäteologin paikka seurakunnasta ei auennutkaan, Ville uskoo saaneensa Rinnekodista pääomaan paitsi elämää myös tulevaa uraa ajatellen.

– Rinnekodissa opin lisää ihmisten kohtaamisesta. Kehitysvammaisten kanssa pitää osata olla tarvittaessa tiukka ja pitää omista rajoista kiinni. Kesätyö karisti

liiallista kiltteyttä.

Ylenpalttinen säyseys ei ole tunnustukselliselle teologian opiskelijalle hyväksi.

– Olen tutustunut tiedekunnassa tutorryhmäni sekä pienryhmätyöskentelyn myötä eri tavoin ajatteleviin opiskelijoihin. Keskustelua on joskus syntynyt, mutta olen ehkä ollut liiankin hiljaa omista ajatuksistani, Ville harmittelee.

– Voisi rohkaistua käymään dialogia eri tavoin ajattelevien kanssa enemmän, hän pohtii.

Ville kertoo lukioikäisenä kohdanneensa pientä vastustusta vakaumuksensa tähden.

– Olin koulussa avoimesti kristitty, minkä vuoksi jäin ehkä marginaaliin. Onneksi minulla oli kuitenkin silloinkin seurakunta, jossa käydä.

STI pitää Hengessä

Teologinen tiedekunta on päässyt yllättämään Villen positiivisesti. Luennoilla on toisinaan saanut jopa viihtyä.

– Kirkkohistoria oli yllättäen tosi hauskaa: professorit heittivät läppää, ja luentoja oli helppo seurata. Systemaattisen teologian luennoilla puolestaan moni asia

osoittautui hyödylliseksi tiedoksi, vaikken olisi kaikessa samaa mieltä.

Tiedekunnan harjoittama raamatunselitysoppi tuottaa siis ainoana harmaita hiuksia. Ville kertoo saaneensa eksegetiikan vaikeissa kysymyksissä tukea STI:ltä.

– STI on elinehto, Ville pamauttaa.

– Muuten ei selviä hengellisesti hengissä yliopistolla.

Ville käy STI:ssä lähes joka arkipäivä. Jos ei luennolla, niin ainakin päiväkahvilla.

– Olen tätä kautta löytänyt samanhenkisiä kavereita. Pyrin silti pistäytymään toisinaan myös TYT:n (Teologian yliopilaiden Tiedekuntayhdistys) olkkarissa tenttikahveilla tai oleskelemassa. On tärkeää, ettemme ghettoudu, Ville muistuttaa.

Ville myös harrastaa teologisen kirjallisuuden lukemista ja kirjoittamista. Keväällä 2009 abiturienttina Ville alkoi kirjoittaa hartausblogia *Sanan rieskaa* (*blogipostilla.blogspot.com*). Hän halusi kokeilla tekstin tuottamista. Osa teksteistä on nopeasti luettavia, osa perusteellisempia. Myöhemmin Ville on aloittanut kirjoittaa teologisempaakin blogia *Etsi ja löydä* (*etsi-ja-loyda.blogspot.com/*).

– Uskonelämän hoitamisen lisäksi hoidan myös fyysistä kuntoa, mikä on hyvä vastapaino kirjoille, kertoo Ville.

Villen lempijakeita on: *Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani*. Ps:119:105

Kuva: Henrik Perret

Kirja Uuden testamentin koko sanomasta

Voiko Uuden testamentin sisällöstä kirjoittaa yhtenäistä kirjaa? Onko enää olemassa tieteellisesti perusteltua Uuden testamentin teologiaa? STI:n tutkija Timo Eskola vastaa uudessa kirjassaan myönteisesti. Hän käy ensin läpi Jeesuksen opetuksen ja sitten apostolien teologian pääsiäisen jälkeen. Teologinen linja Daavidin pojasta pelastuksen tuojana ja uuden lopun ajan temppelein rakentajana jatkuu Paavaliin ja Heprealaiskirjeeseen, aina Ilmestyskirjaan saakka.

Uuden testamentin narratiivinen teologia hakeutuu uusille alueille. Eskola tarkastelee sekä Jeesuksen opetusta että apostolien teologian syntyä kirjallisuustieteen menetelmiä soveltaen. Uusien lähestymistapojen ansiosta sisältöä kyetään nyt tarkastelemaan perusteellisemmin kuin tavallisesti. Kirjan kokonaisuus tarjoaa laajan yleiskuvan Uuden testamentin opetuksesta. Kaikki saa alkunsa, kun Galileassa esiin astunut Jeesus julistaa pakkosiirtolaisuuden olevan vielä kesken. Israel elää vihan alla ja syntiensä vallassa. Tälle kansalle Jumala on lähettänyt profeettansa, viimeisenä Elian, mutta nämä on surmattu. Nyt Jeesus julistaa, että meneillään oleva vihan aika tulee päätökseen, kun Daavidin poika ratsastaa Jerusalemiin ja alkaa rakentaa lopun aikojen temppeleä. Vaikka vastakkainasettelu on raju, se tulee johtamaan rauhan valtakunnan avautumiseen.

Paavali ja muut apostolit liittyvät samaan eskatologiaan ja opettavat Daavidin pojan valtakuntaa. Hänet on herätetty kuolleista ja korotettu taivaalliseen kunin-

kuuteen. Ensimmäiset kristityt muodostivat tämän sanoman perusteella kertomuksia Jeesuksen kruunajaisista ylösnousemuksessa, hänen sovitusteostaan taivaallisessa temppelessä ja hänen lopullisesta astumisestaan taivaallisen tuomarin virkaan tuomion päivän koittaessa. Uuden testamentin pelastussanomana mukaan evankeliumi päättää hengellisen pakkosiirtolaisuuden. Kun taivaasta sataa vanhurskautta, pelastus on lahjaa nimenomaan langenneille ja rikkoneille. Jumala kokoaa uuden Israelin kaikkialta maailmasta. Edellisen temppelein ja edellisen papiston aika on ohi. Evankeliumi rakentaa uutta temppeleä, joka koostuu elävistä kivistä. Tämä on Pyhän Hengen temppele, jossa jokaisella uskovala on papin asema ja yhteys Jumalaan.

Perussanoma 2011. 536 s. Hinta 29 €.
Tilaukset: sti@sti.fi, puh. 09 668 9550

OPISKELIJAN SUUSTA

Mies ladattiin skepsiksellä

Aloitin teologian opintoni vuonna 2004 selvittyäni syrjähyppyistä Otaniemeen ja inttiin. Olin parina ensimmäisenä opiskeluvuotena aika innokas ja liitelin mielelläni uskonnontilafilosofian yläpilvessä. Eksyinpä myöhemmin myös 1800-luvun eksistentialistien kanssa sellaiseen suohon, että vieläkin täytyy kahlata kuiville.

Siinä sivussa tein tietysti niin sanottuja ”opintoja” eli kävin tenteissä ja joskus luennoillakin ja tulkituin opinto-oppaan salakirjoituksia byrokratiaan nääntyvien toimistotätien kanssa. Lähinnä kävin kahvilla.

Erityisesti ei ollut missään vaiheessa unelmana ”työllistyä” tai ”saada tutkinto” (ehkä sitä ei siksi vielä olekaan). Pidän tärkeämpänä tehdä musiikkia ja lenkkeillä öisin.

Ajattelin kyllä teologian opinnoista jokseenkin ylevästi, että ”keskityn siihen, mikä kiinnostaa, koska nämä opinnot eivät ole ansioluetteloa vaan elämää ja ennen kaikkea kuolemaa varten”. Nykyään osa minusta ajattelee, että saamani teologian tiedot olisivat olleet hyödyllisemmät paperilla kuin päässä. Nyt on mies kuitenkin ladattu täyteen skepsistä, eikä kukaan voi auttaa.

Vuonna 2007 aloitin ”soveltavien opintojen” lehdistötyöharjoittelun Kotimaa-lehdessä, jossa opin ihan hyvät uutisentekorutiinit. Sieltä jatkoin rakkaan Sley'n Sanansaattaja-lehteen, jossa naputtelinkin juttua yhteensä neljän vuoden ajan. Seitinohut suhde yliopisto-opintoihin säilyi ”pastoraalipsykologisten kirjatenttien avulla”, ja viime vuonna suoritin graduseminaarin.

Opintojen tuoksinassa olen kokenut tärkeäksi osallistua myös kristilliseen toimintaan. Esimerkiksi Sley'n messut ja STI:n päivähartaudet ovat säilyttäneet omilta osiltaan uskoa taivaan kotiin, Kristukseen, joka palaa takaisin.

On ollut kiva, että Henrik ja Timo ovat vastailleet myös opintoihin liittyviin kysymyksiin – ja ennen kaikkea: kiitos kirkkopoliittisista juoruista, joita olen sitten levittänyt osoitteeseen Seurakuntalainen.fi.

Työllistyin äskettäin elämäni ratkaisevasti vaikuttaneen Raamattuopiston palvelukseen, tiedottajaksi ja toimituspäälliköksi. Gradu odottelee vielä kynäilyä. Katsotaan, mitä pystyn järjestämään.

Vielä vinkki itselleni ja muille: Muistakaa käydä ulkona. Opinnot ovat opintoja ja ihan kiva, mutta on täällä muutakin nähtävää. Iso maailma, pienet ihmiset, suuri Jumala.

Petri Vähäsarja, teol. yo

Syksyn ohjelmassa esitellään herätysliikkeitä ja kirkkokuntia

STI:n syyyskauden avajaiset vietetään Timo Eskolan uuden kirjan julkistamisen merkeissä keskiviikkona 14.9. Timo pitää luennon *Ei kiveä kiven päälle – Jeesuksen raju ohjelma*.

Keskiviikkosarjoissa esitellään herätysliikkeitä ja Suomessa vaikuttavia kirkkokuntia niiden omien työntekijöiden kautta. Vieraileviksi luennoitsijoiksi ovat tulossa mm. ortodoksien, katolilaisten ja helluntailaisten edustajat luterilaisten teologiensa lisäksi. Katedismuksesta on syksyn puolivälissä kuuden luennon sarja. Neljänä torstai-iltapäivänä on yksittäisiä luentoja, joiden aiheina ovat mm. Augustinuksen ajatukset, Timo Eskolan väitöskirja Jeesus-romaaneista ja feminismi ja teologia sekä paneelikeskustelu klassisesta kristinuskosta. Viikoittain on ohjelmassa

myös Fuksifoorumi, jossa käsitellään klassisen kristinuskon pohjalta samoja aiheita, joita fuksit kohtaavat yliopistoluennolla. Eksegeetiikan vaikeita kysymyksiä käsitellään myös koko lukukauden ajan omana luentosarjanaan.

Miksi se Jeesus kirosi puun,
joka oli valmiiksi kuiva?

Tähän kysymykseen Timo Eskola lupaa vastauksen syksyn luennoilla. Syksyn ohjelma löytyy nettisivuilta www.sti.fi.

Lähde raamattumatkalle keväiseen ISRAELIIN 8.–18.3.2012

Matkanjohtajina ovat teol. lis. Matti Liljeqvist ja pääsihteeri Henrik Perret. Oppaina toimivat Heikki Kangas ja Johanna Regev. Matkanjärjestäjänä on Kinneret Tours. Matkan hinta on retkineen hieman alle 1900 €.

Kymmenpäiväisen matkan aikana tutustaan mm. Jerusalemin nähtävyyksiin, Masadaan, Qumraniin, Kapernaumiin, Betsaidaan, Nasaretiin ja Sahnen kansallispuistoon. Matkaohjelma www.sti.fi tai pyydä se STI:stä (09 6689 550).

Tiedustelut ja ilmoittautuminen: Matti Liljeqvist, puh. 050 5505572 tai matti.liljeqvist@kolumbus.fi

VIERAILUT

Henrik Perret

9.–10.9.	Kyrkhelg i Karleby	28.–29.10.	Oulu, Raamatun pun. lanka
12.9.	Petrus församling, Helsinki	7.–11.11.	Kirkolliskokous, Turku
28.9.	Ryttylä, Kansanlähetys	7.11.	Turku, SLEF
14.–15.10.	Esse (Ähtävä) Bibelns röda tråd	18.–19.11.	Pielavesi, Raamatun pun. lanka
		25.–26.11.	Hämeenkyrö, Raam. pun. lanka

TUKEASI KAIVATAAN

Lämmin kiitos STI:n työn tukemisesta. STI:n toimii lähes täysin työn ystävien tuen varassa. Nyt kesän jälkeen taloudellinen tilanne on erityisen tiukka.

Elokuun loppuun mennessä vuoden 2011 tukijäsenmaksun on maksanut 60 % tukijäsenrekisterissä olevista. Lähetämme syys-lokakuun vaihteessa kirjeen niille, joilta emme ole saaneet mitään maksua tänä vuonna. Tukijäsenmaksu on 35 euroa, opiskelijoille 10 euroa. **Kulmakiven osoitetarran oikeassa yläkulmassa on oma viite**, jota toivomme käytettävän kaikissa tukimaksuissa.

SUOMEN TEOLOGINEN INSTITUUTTI

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin
09 668 9550

Faksi
09 6689 5555

Sähköpostit
sti@sti.fi
etunimi.sukunimi@sti.fi

Kotisivu
www.sti.fi

Pankkitili
Sampo 800011-564245
FI74 8000 1100 5642 45, BIC DABAFIHH

Työntekijät
pääsihteeri Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
tutkija Timo Eskola (koti 019 722 702)
sihteeri Kirsi Sell (koti 09 505 1796)

Aukiolo: lukukausien aikana klo 9–19

Taitto Kirsi Sell
Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Seurakuntavierailuja, luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali.

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa. Vuositukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Timo Junkkaala

Jäsenjärjestöt
Ev.-lut. Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

*Herra on suuri Jumala
ja kaikkien jumalien ylin valtiias.
Hänen kädessään on maa,
sen laaksot ja syvyydet,
hänen ovat vuorten korkeimmatkin huiput.
Hänen on meri, hän on sen luonut,
hänen on maa, hänen kätensä sen teki.*

Ps. 95: 3–5

